

CONSERVATION
SUPPORT

Inspectie staat van beheer

Museale Collectie

Frans Hals Museum

Versie 01
18-09-2020

Helicon Conservation Support
Industrieweg 13
2382 NR Zoeterwoude
The Netherlands
+31 (0)71 3030 940
info@helicon-cs.com
www.helicon-cs.com

KvK Haaglanden 56188218
BTW NL852011763B01
NL44 RABO 0134 4817 12

Gemeente Haarlem
Ged. Oude Gracht 2
2011 GR Haarlem

Dhr. E. van der Spek
Tel. +31 (0)23 511 534 52
evanderspek@haarlem.nl

drs. de heer L. van Dam
drs. de heer H. Raap
Tel. +31 (0)6 301 002 80
l.vandam@helicon-cs.com

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	4
1 Inleiding.....	5
2 Opdracht	6
2.1 Context	6
2.2 Werkwijze	6
2.3 Te leveren product	6
2.4 Collectie	7
3 Werkwijze.....	8
3.1 Inleiding werkwijze	8
3.2 Uitgangspunten risico-inventarisatie.....	9
3.3 Ruimte Risico-Inventarisatie & Organisatie Risico-Inventarisatie	9
3.4 Methodiek voor controle staat collectie	11
3.5 Gebruikte criteria.....	12
Conditie	13
4 Bevindingen.....	14
4.1 Algemeen.....	14
Wat stelt de beheerder	14
Wat constateren wij	14
4.2 Resultaat organisatie risico-inventarisatie beheerder.....	15
Afwezigheid gegevens van externe depotlocaties.....	25
4.3 Resultaat risico-inventarisatie per collectielocatie.....	26
Frans Hals Hal Expositieruimten	27
Frans Hals Hof Expositieruimten	27
Frans Hals Depot	28
Baars.....	28
Kortmann.....	29
Hizkia van Kralingen	30
Collectiebeheer	30
4.4 Resultaat steekproef.....	31
Resultaten steekproef over de totale collectie	32
Resultaten steekproef over de collectie gevestigd in Hof en Hal	33
Resultaten steekproef over de collectie gevestigd in alle externe depotlocaties	34

5	Conclusie en voorstellen	35
5.1	Algemeen.....	35
	Veiligheid.....	35
	Vindbaarheid	36
	Conditie	36
5.2	Beheersovereenkomst.....	37
5.3	Voorstel verbetering.....	37

Samenvatting

De collectie van het Frans Hals Museum te Haarlem is één museum gevestigd op twee tentoonstellingslocaties in het centrum van Haarlem en drie externe depotlocaties. Het museum stelt voornamelijk het stedelijk kunstbezit ten toon. Dit houdt in dat de collectie grotendeels in het bezit van de gemeente Haarlem is. In de beheersovereenkomst van het museum met de gemeente is overeengekomen dat het museum periodiek verantwoording aan de gemeente moet afleggen over het gevoerde beheer over de collectie.

In de inspectie is aandacht voor het veilig en onder de juiste bewaaromstandigheden ontsluiten van de collectie. Hiervoor maken we een risico-inventarisatie (bestaande uit de ruimte risico-inventarisatie en organisatie risico-inventarisatie) en een steekproef (op vindbaarheid, registratie en conditie). De vraag is of de collectie van het Frans Hals Museum op alle locaties, intern (Hof en Hal) en extern (Baars, Kortmann en Hizkia van Kralingen) goed beheerd kan worden zoals overeengekomen in de beheersovereenkomst uit 2008.

We komen o.a. tot de volgende globale conclusies:

- De collectie heeft nog steeds een grote registratie- en conditieachterstand zoals opgemerkt in de beheersovereenkomst uit 2008. Hierdoor is collectie met name op de externe locaties niet goed geregistreerd en is er geen compleet beeld van de staat van de collectie.
- De collectiebeheerder heeft onvoldoende zicht op de bewaaromstandigheden op de externe opslaglocaties waardoor onduidelijk is welk risico de collectie daar loopt.
- De klimatologische omstandigheden zijn op alle locaties niet conform de eigen gestelde eis en de klimaatinstallaties in Hof en Hal zijn verouderd en hebben een potentieel brandrisico.
- De collectiehulpverlening is niet actueel op locaties Hof en Hal en ontbreekt geheel op locaties Baars en Hizkia van Kralingen.
- Het pestmanagement is op geen van de locaties integraal ingeregeld.
- De externe opslaglocatie Baars vormt een hoog risico voor het behoud van de collectie gezien de afwezigheid van veel voorwaarden waar collectiebeheer aan zou moeten voldoen.
- De depotvoorzieningen van Hof staan erg vol waardoor in combinatie met de bouwkundige constructie ervan en de logistiek door het museumgebouw er weinig veilige / optimale manoeuvreerruimte aanwezig is.
- Het tentoonstellingsgebouw Hal staat in constante verbinding met de buitenlucht en heeft mede daardoor slechte klimaatcondities om bepaalde collectiestukken tentoon te stellen.
- Er is geen quarantainevoorziening en protocol aanwezig waardoor besmetting een verhoogd risico vormt.

Als globale aanbeveling zouden we willen stellen dat er een weging gemaakt moet worden welke mate van collectiebeheer voor de collectie gewenst is. Voor behoud van de collectie staat voorop dat organisatorisch gezien betere afspraken tussen eigenaar (Gemeente Haarlem) en collectiebeheerder (Frans Hals Museum) en tussen laatstgenoemde en de externe opslaglocaties gemaakt moeten worden. De huidige staat van registratie, conditie van collectie en depotvoorzieningen vragen hier om. Het volgen van de lijst met aanbevelingen zou hierin een stap kunnen zijn.

1 Inleiding

Deze inspectie is bedoeld om een beeld te verkrijgen van de huidige staat van beheer van de collectie van het Frans Hals Museum. De rapportage bevat constatering in de mate van aangetroffen risico's ten aanzien van het collectiebeheer en aanbevelingen om de geconstateerde risico's te verminderen. Hierbij heeft Helicon Conservation Support BV de aanbevelingen geformuleerd met als doel te komen tot een veilige en duurzame vorm van collectiebeheer. In de inspectie en de methodiek die wij gebruiken beantwoorden we de vraag of een collectie onder de juiste bewaaromstandigheden is veiliggesteld en ontsloten.

Welke keuzes men maakt of heeft gemaakt om risico's te verminderen is afhankelijk van de afweging die men bereid is te maken in de mate van het accepteren van de risico. De inspectie heeft als basis genomen de uitgangspunten die in de beheersovereenkomst tussen de gemeente Haarlem en het Frans Hals Museum gesloten in 2008 zijn geformuleerd. Zo wordt in deze overeenkomst gesproken over de Gedragslijn van Museale Beroepsethiek als uitgangspunt voor het te voeren museaal beheer over de collectie. Ten aanzien van het beheer van de collectie werd in de beheersovereenkomst uitgegaan van de toestand van registratie en conservering van de voorwerpen op het moment van overdracht. In 2008 was beide partijen bekend dat een deel van de collectie te maken had met een achterstand in registratie en conservering waarbij de omvang aan de hand van een nulmeting zou worden geteld. Vervolgens zou de achterstand in zowel registratie als conservering over een periode van tussen de 10 en 15 jaar worden weggewerkt. Dit betekent dat de collectie in 2018 volledig geregistreerd zou moeten zijn en in 2023 in een goede conditie zijn geconserveerd.

De basis waarop de inspectie wordt uitgevoerd is methodologisch per onderdeel in het rapport uitgelegd om hierin steeds transparant te kunnen zijn. Met dezelfde transparantie zijn de aanbevelingen te herleiden naar de constatering die per inspectiemethode zijn gemaakt. Ook is het belangrijk om de rapportage naar aanleiding van deze inspectie goed te kunnen plaatsen. In deze rapportage veroordelen wij niet de gemaakte keuzes in het collectiebeheer, noch de keuzes voor het al dan niet realiseren van de gemaakte afspraken in de beheersovereenkomst. We geven als inspecteurs wel oordelen in die zin dat wij risico's constateren die de staat van de te beheren collectie heeft aangetast of mogelijk kan aantasten. Het is vervolgens aan betrokkenen om te beslissen of de risico's acceptabel zijn of niet en of de huidige staat van het collectiebeheer acceptabel is of niet.

2 Opdracht

2.1 Context

Helicon Conservation Support BV is gevraagd een aanbieding te doen voor het uitvoeren van een inspectie op de staat van het beheer van de collectie onder het beheer van het Frans Hals Museum: Een zogenoemde inspectie naar de huidige staat van beheer. De inspectie omvat een risico-inventarisatie, een steekproef en aanbevelingen voor mogelijke verbeterpunten. Helicon heeft in 20 jaar tijd veel kennis en expertise opgedaan in het voeren van collectiebeheer in alle mogelijke omstandigheden. Zo is Helicon een beredderaar van erfgoedobjecten die zijn blootgesteld aan extreme omgevingscondities zoals brandschade, waterschade, stofschade en biologische aantasting. De vele projecten die Helicon heeft mogen uitvoeren hebben steeds geleid tot nieuwe inzichten in risicomangement en risicoanalyse. Deze inzichten deelt Helicon door middel van het uitvoeren van risico-inventarisaties, maken van CHV-plannen, geven van trainingen en in al onze andere opdrachten die we voor onze klanten mogen uitvoeren.

2.2 Werkwijze

De inspectie zal plaatsvinden door middel van twee tot vier bezoeken, steekproeven en gesprekken met medewerkers. Tijdens deze bezoeken zal gekeken worden naar de risico's van de bewaar ruimten, de conditie van de collectie, alsmede naar de bestaande procedures voor collectiebeheer en de wijze waarop daar invulling aan wordt gegeven. Hiervoor is inzage in de procedures, protocollen, beleidsplannen en registraties van de organisatie noodzakelijk. Door middel van interviews wordt het mogelijk om vragen te stellen en een toelichting te krijgen op de werkwijze. Hierin komen onderwerpen als de actuele stand van registratie, conservering en risicobeheer ter sprake. Daarna worden alle museale ruimtes, inclusief (externe) depots, waarin zich de museale voorwerpen bevinden die in de beheersovereenkomst door de gemeente aan het museum in beheer zijn overgedragen, onderzocht. De collectie en collectieregistratie worden met behulp van visuele inspecties en op basis van de vastgestelde steekproefmethodiek gecontroleerd.

De bevindingen staan vastgelegd in dit inspectierapport. In het rapport staat een algemene indruk van de huidige staat van museale collectie. Per locatie is er gekeken naar de wenselijkheid, conditionele staat van de objecten en achterstand in beheerstaken. Het rapport is afgesloten met een globale inschatting van kosten die mogelijk nodig zijn om de staat van beheer van de collectie op het door de eigenaar gewenste peil te brengen.

2.3 Te leveren product

De inspectie zal de huidige stand van zaken op het gebied van collectiebeheer van de collectie behorende instelling vastleggen. Aan de hand van bestaande rapportages, bestaande correspondentie en de beheersovereenkomst zal in overleg met de opdrachtgever worden vastgesteld wat de gewenste

situatie is, waarvoor voorstellen zijn gedaan. Samen met de uit te voeren inspectie wordt zo inzichtelijk gemaakt wat de omvang is van aanvullende incidentele en structurele beheersactiviteiten om de collectie optimaal te beheren.

2.4 Collectie

De collectie van het Frans Hals Museum laat met zijn grote collectie 16e en 17e-eeuwse schilderkunst, en zijn verzameling moderne en hedendaagse kunst de ongekende bloei van de schilderkunst in de Gouden Eeuw én internationale ontwikkelingen in de hedendaagse kunst zien. Traditie en verleden worden continu actueel gemaakt, waardoor het erfgoed van het verleden en de toekomst samen worden gebracht. ¹ Het museum telt circa 20.000 objecten (ten tijde van het interview noemde men het aantal van 19.889 objecten die in TMS geregistreerd staan).²

¹ https://www.franshalsmuseum.nl/wp-content/uploads/2018/03/20161001_Focusdocument_FHM_DHH_2017-2020_DEF.pdf

² TMS: staat voor The Museum System en is een collectiemanagementsysteem waarin alle registraties en collectiebewegingen (zoals standplaatsregistratie) worden bijgehouden.

3 Werkwijze

3.1 Inleiding werkwijze

Voor zowel de gehele collectie als voor een selectie van de deelcollecties, wordt een vaste kwaliteitsnorm en een vaste afkeurgrens gehanteerd. In het document *De Inspectie van Rijkscollecties in de Praktijk* is opgenomen dat 80% van de (deel)collecties dient te voldoen aan de kwaliteitsnorm voor vindbaarheid en registratie. De afkeurgrens ligt bij 80% of minder. Deze norm is overgenomen voor alle toetsingspunten in een steekproef. Voor een steekproefonderzoek van de totale collectie worden in totaal 86 objecten geïnspecteerd. Hiervan worden 43 objecten uit het registratiesysteem, in dit geval TMS, getrokken en vervolgens op standplaats opgezocht. De andere helft van de steekproef wordt omgekeerd getrokken; 43 objecten worden willekeurig in een ruimte gekozen waarin zij zich fysiek bevinden en via TMS getraceerd. De objecten worden getoetst op de eisen van de basisregistratie; aanwezigheid inventarisnummer, correcte standplaatsregistratie en vastlegging conditionele status van het object. Dit gebeurt op basis van het model zoals is ontwikkeld door de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (voorheen Erfgoedinspectie).³

Bij steekproefsgewijs onderzoek van twee deelcollecties worden totaal maximaal 86 objecten uitsluitend volgens toeval uit de administratie getrokken. Het aantal hangt mede af van de gevolgde methode. De inspecteur bepaalt in overleg met het museum de keuze voor de te onderzoeken deelcollecties. Van een deelcollectie worden tot op heden de volgende aspecten onderzocht: aanwezigheid van titel/omschrijving in de registratie; vermelding in de registratie van het materiaal waaruit het object bestaat; de temperatuur en relatieve luchtvochtigheid direct bij het object en zijn bescherming tegen stof en schade.⁴

Naast de steekproef wordt een risico-inventarisatie uitgevoerd. Deze bestaat uit 2 hoofdcomponenten: organisatierisico-inventarisatie en ruimte risico-inventarisatie. Beiden zijn lijsten met vragen en scenario's welke gebaseerd zijn op:

- de Museumnorm 2020 zoals vastgesteld door de Nederlandse Museumvereniging;⁵
- Ethische Code voor Musea zoals vastgesteld door de ICOM in 2004;⁶
- de Nederlandse Erfgoedwet;⁷
- Regeling beheer rijkscollectie en subsidiëring museale instellingen;⁸

³ van Rappard-Boon, C., J. van Bolhuis en J. Leistra, *De Inspecties van Rijkscollecties in de Praktijk*, 2004.

⁴ Ibidem.

⁵ Museumnorm 2020 is het kwaliteitskader voor geregistreerde musea in Nederland en is geschreven door de Museumvereniging in samenwerking met stichting LCM, hij is te downloaden op:

<https://www.museumregisternederland.nl/Museumnorm>

⁶ Vertaald door de Nederlandse Museumvereniging en te downloaden op:

<https://www.museumvereniging.nl/ethische-code-voor-musea>

⁷ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037521/2020-04-01#SlotformulierEnOndertekening> (2015)

⁸ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037533/2019-11-12> (2016)

- de '10 Agents of Deterioration' of 10 Schadefactoren;⁹
- Empirische en gedocumenteerde inzichten van Helicon Conservation Support BV.

De risico-inventarisatie beslaat de collectie(s) die zijn tentoongesteld en opgeslagen op de twee museumlocaties in Haarlem en drie externe opslaglocaties. Van de risico-inventarisatie wordt een verslag gemaakt welke integraal wordt opgenomen in het inspectierapport.

3.2 Uitgangspunten risico-inventarisatie

De twee tentoonstellingslocaties en de drie externe depotlocaties van het Frans Hals Museum te Haarlem zijn diverse keren bezocht. Daarbij hebben er meerdere gesprekken tussen de medewerkers en inspectie plaatsgevonden, zijn de ruimtes en collectie onderworpen aan een visuele inspectie en is de basisregistratie onderzocht. Met de resultaten van deze gegevens is het inspectierapport geschreven. De aandachtspunten zijn daarbij afgezet tegen de eisen zoals die staan vermeld in de beheersovereenkomst tussen eigenaar (Gemeente Haarlem) en beheerder (Frans Hals Museum). Hierin wordt verwezen naar de Ethische Code voor Musea of: 'Gedragslijn voor museale beroepsethiek'. Door dit in het bredere verband van de 'Museumnorm 2020' van de Museumvereniging te plaatsen wordt een nog betere duiding gegeven aan het begrip 'bewaren' zoals staat gedefinieerd in de beheersovereenkomst. De Museumnorm is een overzicht van kwaliteitscriteria waaraan geregistreerde musea, volgens Museumregister Nederland, aan moeten voldoen.¹⁰ Samen met alle voorwaarden zoals die zijn geformuleerd in de risico-inventarisatie en onze kennis kunnen we vanuit het begrip 'preventieve conservering' nagaan of de huidige staat van het beheer voldoende is ten einde de collectie in de meest optimale staat te kunnen (blijven) beheren.

3.3 Ruimte Risico-Inventarisatie & Organisatie Risico-Inventarisatie

Het uitvoeren van de ruimte risico-inventarisatie gebeurt door middel van een visuele inspectie in alle ruimtes waar collectie aanwezig is of aanwezig kan zijn. Daarnaast worden de aanliggende ruimtes waar nodig en mogelijk onderzocht. Voor de risicobepaling is het essentieel om te weten of de ruimte:

- publiek of gesloten is → is de ruimte opengesteld aan derden (niet behorend tot de organisatie) zoals bezoekers of is de ruimte gedeeld met andere organisaties?
- beveiligd is → wie heeft toegang of kan toegang verkrijgen en wat is het aantal beveiligingsschillen?
- onderdeel uitmaakt van de buitenmuur → welke mate van isolatie is er met de omgeving?

⁹ Michalski, S., *A systematic approach to preservation: description and integration with other museum activities*. In A. Roy & P. Smith (Eds.), in: *Preventive Conservation: practice, theory and research*: 8-11. London: International Institute for Conservation, 1994

¹⁰ De Stichting Museumregister Nederland verricht de registratie van musea in Nederland. Het doel van de museumregistratie is de kwaliteit van de Nederlandse musea te verzekeren door haar te toetsen en zichtbaar te maken, alsook maatstaven te bieden voor eventuele verbetering.

- onder het maaiveld ligt of onder het dak → kan grondwater of hemelwater de ruimte bereiken?
- voorzien is van preventieve hulpmiddelen / maatregelen in geval van een calamiteit met collectie → zoals een CHV-kit?
- A-collectie bevat of kan bevatten → welke type materiaalsoorten zijn aanwezig in de ruimte?

Voorvoemde elementen schetsen een algemeen beeld van het gebruik van de ruimte en de voorzieningen die in de ruimte aanwezig zijn. Daarna wordt dieper ingegaan op de risico's per schadefactor (als onderdeel van de 10 Schadefactoren) door de kans en impact per scenario te definiëren. Per scenario kunnen de volgende inschattingen worden gemaakt:

Cijfer	Kans	Impact op collectie
0	Geen	Geen
1	1x per 100 jaar	minimale schade
2	1x per 10 jaar	matig over een deel collectie
3	1x per jaar	ernstig over de deel collectie
4	1x per maand	ernstig over de gehele collectie
5	altijd	total loss

Uiteindelijk resulteren de inschattingen op kans en impact in de volgende berekening:

$$\text{kans} \times \text{impact} = \text{risico}$$

We gaan bij de inschattingen altijd uit van een negatief scenario en wanneer de scenario realiteit is (wanneer in de visuele inspectie wordt aangetroffen) of zeer recentelijk is geweest gaan we uit van het hoogste cijfer. De visuele inspectie wordt uitgevoerd door 2 personen. Beiden maken een onafhankelijk oordeel en bij afwijkingen zal het meest negatieve oordeel de doorslag geven.

Door uit te gaan van de meest negatieve uitkomst wordt het risico vroegtijdig herkend en kunnen preventieve maatregelen worden getroffen. In een dashboard wordt overzichtelijk gemaakt in welke ruimte en op welke schadefactor de grootste risico's zijn geconstateerd. De onderzochte instelling kan dan (eventueel in overleg met derden zoals eigenaren van collectie) bepalen welke schadefactor of ruimte prioriteit heeft bij het nemen van preventieve maatregelen zodat geconstateerde risico's worden verlaagd tot een acceptabel niveau.

De ruimte risico-inventarisatie zal bij deze inspectie als volgt worden gedefinieerd: 2 tentoonstellingsgebieden (Hof en Hal), depot Frans Hals Museum, depot Baars, depot Kortmann en depot Hizkia van Kralingen.

Ander onderdeel van de risico-inventarisatie is een organisatie risico-inventarisatie. De instelling die in de risico-inventarisatie wordt onderzocht geeft in een gesprek aan hoe en in welke mate zij de volgende onderdelen procesmatig in haar organisatie heeft geïmplementeerd:

- Organisatiewijze

- Beleid Algemeen
- Beleid CHV
- Compliance
- Preventieve maatregelen
 - Hulpmiddelen
 - Klimaatmonitoring
 - Braak & Brand
 - Straling & Chemische verontreiniging
 - Pestmanagement & Schimmels
 - Water
 - Registraties
- Kwaliteit
 - Kwaliteitsbewaking
 - Scholing

Door documentatie te overhandigen en/of het proces toe te lichten toont de instelling aan de onderdelen ook daadwerkelijk geëffectueerd te hebben.

In deze inspectie worden ook externe depotlocaties van de instelling onderzocht. Hierdoor is het noodzakelijk om op deze organisaties een verkorte organisaties risico-inventarisatie toe te passen. De organisaties: Hizkia van Kralingen, Kortmann en Baars worden gevraagd om de vragenlijst naar waarheid in te vullen en als bewijslast bijbehorende documentatie mee te zenden.

3.4 Methodiek voor controle staat collectie

De gebruikte methodiek is gebaseerd op de methodiek van de voormalig Inspectie Cultuurbezit¹¹, 'De inspectie van rijkscollecties in de praktijk'. Op basis van eigen ervaringen heeft Helicon deze methodiek aan- en ingevuld. Deze methodiek is ontwikkeld in het kader van de verzelfstandiging van de Rijksmusea en werkt op basis van steekproeven. De te onderzoeken collectie wordt onderworpen aan een toevalssteekproef van een vaste omvang getrokken uit de objecten in de collectie.

Hierbij voeren wij drie steekproefonderzoeken uit: 1 keer de totale collectie en 2 keer deelcollecties. Daarbij worden maximaal 258 objecten getoetst. 50% van de te onderzoeken objecten wordt getoetst vanuit de registratie (is het object aanwezig en klopt deze conform de beschrijving) en 50% van de objecten wordt aselect gekozen, waarbij de objecten vervolgens weer in de registratie moeten voorkomen onder de juiste omschrijving. Door het aantal van 258 objecten wordt een nauwkeurigheid van ten minste 90% behaald. Indien het aantal correct aangetroffen objecten ten minste 68 per steekproef van 86 objecten is de conclusie 'voldoet aan de kwaliteitsnorm'.

De totale collectie van het Frans Hals Museum bestaat uit 19.889 objecten. De te controleren objecten zijn willekeurig bepaald door het registratiesysteem TMS. Het systeem krijgt opdracht een

willekeurige lijst te genereren van objecten die gevonden en bekeken moeten worden. De steekproef werkt door de aselecte steekproef ook andersom; er worden willekeurig objecten uit de fysieke ruimte gekozen en via TMS getraceerd.

Tijdens de steekproeven worden behalve op een juiste registrering in TMS ook de objecten gecontroleerd op hun fysieke staat. Hierbij worden vragen gesteld zoals: is een object stabiel of instabiel of schoon en tentoonstellingswaardig of niet schoon met een mogelijke risico tot verdere degradatie of vervuiling van de omgeving.

Naar aanleiding van eerdere berichtgeving en mogelijke zorgen over de staat van het beheer van objecten die in de externe depots zijn geplaatst is besloten een van de drie steekproeven volledig te richten op de externe depotlocaties. Om dit in een juiste verhouding te zien tot de staat van beheer van de collectie in het museum zelf is één van de drie steekproeven volledig op het beheer in het museum zelf gericht. Tot slot is de laatste steekproef gericht op de gehele collectie. Hierdoor verwachten wij een algemeen beeld van de staat van de collectie en een beeld van het collectiebeheer op de diverse bewaarlocaties te kunnen verkrijgen.

3.5 Gebruikte criteria

In de steekproef hanteren we de volgende criteria met betrekking tot registratie:

Basisregistratie

Aanwezigheid inventarisnummer zowel fysiek bij object als in TMS.

Standplaats

Correcte standplaatsregistratie met duidelijke codering. Het object dient op de vermelde plek te worden aangetroffen en moet binnen 10 minuten traceerbaar zijn.

Tijdens de steekproef worden de volgende stappen ondernomen;

Stap 1: het object wordt op de standplaats gezocht.

Stap 2: het object wordt gecontroleerd op inventarisnummer.

Stap 3: het object wordt gecontroleerd op conditionele staat.

Omgekeerd worden willekeurig objecten uitgezocht die vervolgens in TMS worden opgezocht. Uit deze gegevens kan een inschatting worden gemaakt van de hoeveelheid tijd die nodig is om de basisregistratie en identificatie op orde te brengen.

Conditionele status

- Exposabel: object is in goede staat en exposabel.
- Stabiel met conserveringshandeling: object is stabiel maar er dient een lichte

- Instabiel met conserveringshandeling: conserverende handeling plaats te vinden om verdere degradatie te voorkomen. object wordt bewaard in een instabiele situatie, door zwaardere conserveringshandeling kan het object stabiel worden bewaard en wordt degradatie voorkomen.
- Stabiel met restauratiehandeling: door oude schade/ of gedane degradatie is het object niet meer exposabel en om dit exposabel te krijgen is een lichte restauratiehandeling nodig.
- Instabiel met restauratiehandeling: object is instabiel, verdere degradatie dreigt en door een zwaardere restauratiehandeling is kan het object stabiel worden bewaard.

Conditie

Het bepalen van de conditie van een object en de waarschijnlijke ingrepen die nodig zijn om het object in een tentoonstellingswaardige staat te brengen (exposabel) en het object in goede conditie stabiel te behouden is gebaseerd op ervaringsgegevens. Daarbij inspecteren wij het object visueel (met het blote oog) en zullen op basis daarvan concluderen of een object een conserveringshandeling dan wel restauratiehandeling nodig zal hebben. Belangrijk hierbij om op te merken is dat dit een beoordeling is die ter plaatse wordt gedaan en niet noodzakelijkerwijs door een restaurator is uitgevoerd. Voor een eventuele volledige beoordeling van de conditie van een object (op microniveau) is het aan te bevelen het object een verdiepende beoordeling te geven door een restaurator in een restauratieatelier (dit valt buiten de scope van de inspectie).

Op verzoek is het mogelijk om op basis van de conditionele beoordeling een inschatting te maken van de te verwachten kosten voor een conserveringsbehandeling.

4 Bevindingen

4.1 Algemeen

Tijdens de visuele inspecties zijn veel zaken geconstateerd, zo waren de depotruimten in het Frans Hals Museum bijzonder schoon en was de collectie zoveel mogelijk overzichtelijk en veilig geplaatst. In de inspectie zoomen we verder in op risico's zoals we die voor het collectiebehoud inschatten.

Wat stelt de beheerder

Op het gebied van organisatie is door het Frans Hals Museum opgemerkt dat er een grote achterstand is in de registratie van de collectie in het TMS registratiesysteem. Ook de conditie van de collectie behoeft grote aandacht, aldus het museum. Tevens waren zij niet zeker dat alle externe bewaarlocaties van het museum voldoen aan het hebben van een stabiele en veilige bewaaromgeving voor de collectie. In de beheersovereenkomst van tussen de eigenaar van de collectie: Gemeente Haarlem en de beheerder: het Frans Hals Museum uit 2008 staat vermeld dat de achterstanden (met een financiering vanuit de eigenaar) in een tijdsbestek van 10-15 jaar zou zijn weggewerkt. Dit is volgens het museum nog niet in gang gezet.

Wat constateren wij

In de organisatie risico-inventarisatie en de steekproef komt vooral naar voren dat de instelling een registratieachterstand heeft en een plan van aanpak is nog niet voorhanden (behalve hetgeen is gecommuniceerd in de beheersovereenkomst). Uit de gesprekken en in de documentatie komt naar voren dat het CHV-plan en organisatie een update verdient, zo zijn er recentelijk geen oefeningen geweest (wel heeft zich een calamiteit voorgedaan) en er geen scholingsagenda is opgesteld.

In de protocollen missen we het quarantaineprotocol en in de ruimte risico-inventarisatie een quarantaine ruimte (op alle collectielocaties zowel in- als extern). In de monitoring op biologische schadefactoren constateerden we bij de visuele inspectie dat verschillende vallen met verschillende periodes waren geplaatst. Dit leidt tot onzekerheid in de effectiviteit van het pestmanagementplan.

Zonder de benodigde informatie van de externe depotlocaties moeten we constateren dat er behalve bij Kortmann op de externe depotlocaties geen voldoende werkend CHV-plan / team is. Op alle externe locaties geen klimaatmonitoring plaatsvindt, geen pestmanagement en dat de brandveiligheid niet gegarandeerd kan worden.

De collectie op locaties: Hal van het Frans Hals Museum, Baars en het depot van het Frans Hals Museum heeft wanneer alle resultaten per locatie bij elkaar opgeteld worden de grootste ingeschatte risico op schades.

De steekproef laat voorts zien dat de conditie van de bekeken objecten niet altijd is bijgewerkt / bekend is in het TMS registratiesysteem van het museum.

4.2 Resultaat organisatie risico-inventarisatie beheerder

Het Frans Hals Museum heeft aangetoond dat de volgende onderdelen aanwezig zijn en zijn geïmplementeerd:

No.	Titel vereisten	Wijze van aantonen	Non Conformiteit referentie	Voorgestelde aanpassing
	Informatie uit de titel geeft eis weer en verwijst naar referentie in de <i>Risicostandaard Helicon</i>	Documentatie en/ of toelichting op werkwijze	Voldoet?	Specifiek, meetbaar en realistisch beschreven aanpassing, door organisatie (aan)gedragen
1	Organisatielijst			
1.1	Beleid Algemeen			
	Organisatie beschikt over een actueel meerjarig beleidsplan inclusief begroting	Documentatie: beleidsplan	JA, Focus document 2017 en 2020, collectiebeheer, jaarlijkse begroting	
	Organisatie maakt een jaarrekening met akkoordverklaring	Documentatie: vastgestelde jaarrekening	JA	
	Organisatie past Governance Code Cultuur toe.	Documentatie: beleidsverklaring en / of onderdeel jaarverslag	JA, onderdeel van het jaarverslag, jaarlijks met MT doornemen	

	Organisatie heeft een actueel Collectieplan	Documentatie: Collectieplan	JA, onderdeel van het Focusdocument, geen losstaand collectieplan	
	Organisatie heeft een registratie en informatieplan	Documentatie: Informatieplan en toelichting op werkwijze: hoe vindt de collectieregistratieplaats?	NEE, er wordt in het focusdocument 2017-2020 gesproken over de realisatie van een collectieregistratieplan, er is wel een procedure registratie en documentatie	Onderdeel van het wegwerken registratieachterstand zoals vermeld in focusdocument en beheersovereenkomst, wordt in nieuw focusdocument meegenomen.
	Organisatie heeft protocollen over de wijze van het hanteren van de collectie.	Documentatie: protocollen en toelichting op de werkwijze: wordt dit daadwerkelijk toegepast?	JA, wordt opgestuurd. Actualisatie moet nog jaarlijks plaatsvinden. Naleving/ implementatie is niet optimaal vanwege capaciteit (wel geïmplementeerd, maar zakt weg)	
	Organisatie heeft vermissingen in de registratie vastgelegd.	Toelichting op werkwijze: aantonen van historische vermissingen.	JA, vastgelegd in de TMS, grote registratieachterstand dus mogelijke vindbaarheid is niet correct. 13% van de collectie is niet vindbaar (standplaats is niet correct geregistreerd): 2596 stuks	

No.	Titel vereisten	Wijze van aantonen	Non Conformiteit referentie	Voorgestelde aanpassing
	Informatie uit de titel geeft eis weer en verwijst naar referentie in de <i>Risicostandaard Helicon</i>	Documentatie en/ of toelichting op werkwijze	Voldoet?	Specifiek, meetbaar en realistisch beschreven aanpassing, door organisatie (aan)gedragen
1.2	Beleid CHV			
	Organisatie heeft een CHV-plan.	Documentatie: CHV-Plan	JA, echter: laatste update 2016	Wel wordt aanbevolen het CHV-plan te updaten in 2021 (om de vijf jaar een grondige herziening).
	Organisatie heeft een telefoonlijst met, noodnummers en nummers van betrokken (in-en externe) medewerkers.	Documentatie: onderdeel van het CHV-Plan	JA	
	Organisatie heeft een overzicht met gebouwinformatie en plattegronden.	Documentatie: onderdeel van het CHV-Plan	JA	
	Organisatie heeft beschreven hoe het CHV-plan is geïmplementeerd in de organisatie en in het bijzonder de CHV-organisatie.	Documentatie en toelichting op werkwijze: onderdeel van het CHV-Plan en wijze van implementatie	JA, er staat in vermeld dat de CHV-organisatie ten minste 2 maal per jaar wordt besproken tijdens werkoverleg (geen documentatie van gezien).	

	Organisatie beschikt over een CHV-team dat 24/7 bereikbaar en beschikbaar is.	Toelichting op werkwijze: wie zijn wanneer beschikbaar, is er voldoende dekking?	JA, er staat een responstijd vermeld en er zijn voldoende medewerkers aangewezen	
	Organisatie heeft beschreven welke competenties nodig zijn om deel te nemen aan het CHV-team en hoe deze kunnen worden verworven/aangetoond.	Documentatie: onderdeel van het CHV-Plan	JA	
	Organisatie heeft aangetoond ten minste jaarlijks met organisatie calamiteitsituaties te oefenen en daarna te evalueren.	Documentatie: Evaluatieformulieren	NEE, geen oefeningen gehad in de afgelopen periode en geen evaluatieformulieren	In 2021 bij de herziening van CHV-plan wordt een oefenschema gepland.
	Organisatie heeft beschreven hoe het Crisisteam is georganiseerd en functioneert in calamiteiten.	Documentatie: onderdeel van het CHV-Plan	JA	
	Organisatie heeft aangetoond vanuit directie commitment te leveren aan het CHV-plan en kwaliteit van uitvoering.	Documentatie: directieverklaring en toelichting op werkwijze: gesprek met beleidsverantwoordelijke	JA, directie heeft budget toegekend	

	Organisatie heeft in een Stakeholdersanalyse beschreven wie of welke organisatie betrokken is bij het collectiebeheer (eigenaar, gebruiker en beheerder)	Documentatie: stakeholderanalyse	JA, er is een lijst met stakeholders maar er is niet aangetoond met documentatie wel zou duidelijk zijn wat de bevoegdheden binnen 24 uur opvolgend het eerste uur na calamiteit zou zijn	Aanbevolen wordt om in de update van het CHV-plan de bevoegdheden te omschrijven, daarnaast zou een stakeholderanalyse moeten worden gemaakt in geval van schade aan collectie.
	Organisatie heeft beschreven hoe, en wanneer communicatie met eigenaren van collectie plaatsvindt.	Documentatie: stakeholderanalyse	NEE, er is geen stakeholdersanalyse overhandigd, wel worden in bruikleenovereenkomsten afspraken vastgelegd. De Gemeente Haarlem wordt niet altijd geïnformeerd bij stukken met een waarde vanaf 5 mln. Euro zoals in de beheersovereenkomst vastgelegd. Ook wordt de gemeente niet altijd meteen geïnformeerd over een verlies of schade van een object uit de gemeentelijke collectie. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de beheersovereenkomst alleen spreekt over "aanzienlijke schade" het is onduidelijk wat dit precies is.	Aanbevolen wordt om in de update van het CHV-plan de bevoegdheden te omschrijven, daarnaast zou een stakeholderanalyse moeten worden gemaakt in geval van schade aan collectie.

No.	Titel vereisten	Wijze van aantonen	Non Conformiteit referentie	Voorgestelde aanpassing
	Informatie uit de titel geeft eis weer en verwijst naar referentie in de <i>Risicostandaard Helicon</i>	Documentatie en/ of toelichting op werkwijze	Voldoet?	Specifiek, meetbaar en realistisch beschreven aanpassing, door organisatie (aan)gedragen
1.3	Compliance			
	Organisatie heeft beschreven aan welke wettelijke eisen zij in het collectiebeheer moet voldoen.	Documentatie: collectieplan en / of compliance analyse	JA, beschreven dat ze moeten voldoen aan de Erfgoedwet	
	Organisatie onderschrijft de Ethische Code voor Musea en kan dit aantonen door middel van een beleidsverklaring.	Documentatie: beleidsverklaring	JA, onderdeel van het focusdocument	
	Organisatie onderschrijft de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO) in het collectieplan.	Documentatie: collectieplan	JA	
	Organisatie heeft de directe omgeving en daarin voorkomende activiteiten van de bewaarplaatsen in kaart gebracht.	Documentatie: CHV-Plan	JA	

	Organisatie heeft in kaart gebracht of de bewaarlocaties in een gebied staan met een verhoogde kans op (natuur)rampen zoals aardbevingen, natuurbranden, overstromingen en oorlogsgeweld en heeft beheersmaatregelen geformuleerd.	Documentatie: CHV-Plan	JA, betrokken bij het CHV-plan	
--	--	------------------------	--------------------------------	--

Hierna komt een opsomming van de preventieve maatregelen die de instelling zou moeten treffen ten einde de risico's voor de collectie te minimaliseren. De opsomming is gebaseerd op de 10 Schadefactoren en is gericht op de organisatorische maatregelen, de andere aspecten die verband houden met de wijze waarop de ruimtes worden beheerd komen terug in de ruimte risico-inventarisatie.

Om de leesbaarheid van dit inspectierapport te bevorderen is ervoor gekozen om alleen de afwijkingen in het rapport op te nemen:

No.	Titel vereisten	Wijze van aantonen	Non Conformiteit referentie	Voorgestelde aanpassing
	Informatie uit de titel geeft eis weer en verwijst naar referentie in de <i>Risicostandaard Helicon</i>	Documentatie en/ of toelichting op werkwijze	Voldoet?	Specifiek, meetbaar en realistisch beschreven aanpassing, door organisatie (aan)gedragen
2.	Preventieve maatregelen			
2.3	Braak & Brand			
	Bewaarlocaties voldoen aan het Bouwbesluit.		NEE, organisatie was niet bekend met of de locatie voldoet aan het Bouwbesluit, verwijst daarvoor naar gemeente (depotlocaties en route ernaartoe kennen nauwe doorgangen / trappen)	Advies is om locaties door expert inzake Bouwbesluit en brandveiligheid te laten onderzoeken.
2.4	Straling & chemische verontreiniging			
	Organisatie heeft collectie waar mogelijk radioactieve delen in verwerkt zijn of door toxische behandelingen giftige dampen kan uitstoten in een verzekerde en beperkt toegankelijke en damp en of stralingsdichte bewaarplaats ondergebracht.		NEE, het is niet bekend of de collectie toxische stukken bevatten	Advies is om bij het inhalen van de collectieregistratie ook de toxiciteit van objecten in te schatten (bij objecten met een verdachte materiaalsamenstelling)

	Organisatie heeft in een protocol beschreven hoe, met welke competenties en door wie toxische en of radioactieve collectie gehanteerd mag worden.		NEE, wordt meegenomen met update CHV-plan	Update CHV-plan 2021
2.5	Pestmanagement & schimmels			
	Organisatie monitort in de bewaarlocaties op eventuele aanwezigheid van biologische schadefactoren.		NEE, er vindt wel monitoring plaats maar bij visuele inspectie is geconstateerd dat er verschillende plakvallen zijn (met verschillende data), wel zijn er rapportages waarbij ingezoomd wordt op knaagdiermonitoring	Advies is om 1 integrale pestmonitoring uit te voeren waarbij oude vallen worden verwijderd
	Bewaarlocaties en aangrenzende ruimten zijn schoon en vrij van voedselbronnen voor dieren.		NEE, aangrenzende ruimtes bevatten voedselbronnen voor dieren (kelders en aanbouw)	Advies is om de aangrenzende ruimtes schoon te maken en te voorkomen dat voedselbronnen zoals plantaardige materialen (bladeren) en stof terugkeert.
	Organisatie heeft een quarantaineruimte en protocol.		NEE, er is geen quarantaineruimte gedefinieerd noch is er een quarantaineprotocol	Advies is om een ruimte in te richten voor het ontvangen van collectie waarin de inspectie kan worden uitgevoerd en of verdachte objecten kunnen worden bewaard. Daarbij wordt tevens geadviseerd een quarantaineprotocol op te stellen.

No.	Titel vereisten	Wijze van aantonen	Non Conformiteit referentie	Voorgestelde aanpassing
	Informatie uit de titel geeft eis weer en verwijst naar referentie in de <i>Risicostandaard Helicon</i>	Documentatie en/ of toelichting op werkwijze	Voldoet?	Specifiek, meetbaar en realistisch beschreven aanpassing, door organisatie (aan)gedragen
3.2	Scholing			
	Organisatie toont aan dat collectiebeheerders / medewerkers in voldoende mate gekwalificeerd zijn voor het uitvoeren van hun taken en biedt hen jaarlijkse scholing aan om het kwaliteitsniveau te handhaven.	Documentatie: beleidsplan en toelichting op werkwijze	JA, het wordt aan de medewerkers aangeboden maar is in de realiteit beperkt uitvoerbaar vanwege beperkte budgettaire mogelijkheden	
	Organisatie toont aan dat de leden van het CHV-team gekwalificeerd zijn voor het uitvoeren van hun taken.	Documentatie: certificaten van opgeleide medewerkers	JA, alle leden zijn gecertificeerd getraind door een externe partij	
	Organisatie heeft een scholingsagenda en budget per lid van het CHV-team.	Documentatie: CHV-plan	NEE, er is geen scholingsagenda en budget per lid opgesteld	Advies: neem dit mee in het CHV-plan 2021

Afwezigheid gegevens van externe depotlocaties

De externe depotlocaties hebben ruim 1 week de tijd gekregen om ons te voorzien van de informatie zoals gedefinieerd in de verkorte versie van de organisatie risico-inventarisatie. Echter, wij hebben de door ons verzochte gegevens van de externe depotlocaties niet of incompleet ter inzage gekregen waardoor wij niet kunnen vaststellen of de collectieveiligheid op deze locaties geborgd is.

Wat weten we wel:

Baars heeft het ingekorte document 'Organisatie Risico-Inventarisatie' ingevuld en aangegeven geen CHV-plan, pestmanagementplan, protocollen over hantering objecten, brandmeldcentrale en klimaatbeheerssysteem te hebben. De visuele inspectie heeft aangetoond dat op in de loods waar de opslagboxen staan geen rookmelders aanwezig zijn en de klimatologische omstandigheden door een glazen dak zeer slecht zijn voor het bewaren van elk type collectie. Ook heeft tijdens de visuele inspectie de roldeur steeds opengestaan en zijn gaten aangetroffen in de buitenschil van de loods wat duidt op een afwezigheid van een geïmplementeerde pestmanagement.

Kortmann heeft het ingekorte document 'Organisatie Risico-Inventarisatie' niet ingevuld maar ons wel voorzien van een Facility Report 2020 en een Calamiteitenplan (versie april 2020). Hieruit komt naar voren dat het streven is om in het gehele gebouw een RV tussen 50-55% te behalen en een temperatuur tussen 18-20 graden Celsius. Er is brand- en braakbeveiliging aanwezig en zij hebben (eenmalig) een audit laten uitvoeren door een externe partij (onduidelijk is wat de resultaten zijn en hoe het onderzoek is uitgevoerd).

Hizkia van Kralingen heeft het ingekorte document 'Organisatie Risico-Inventarisatie' ingevuld en aangegeven dat zij een CHV-plan hebben maar hebben die niet willen overhandigen of ter inzage gegeven. Ook hebben zij aangegeven de beschikking te hebben over een brand- en braakbeveiliging, het klimaat te monitoren en een pestmanagement- en quarantaineprotocol op te hebben gesteld. Hier hebben we echter ook geen inzage in gehad.

Navraag leert dat op geen van de locaties klimaatmonitoring plaatsvindt van de specifieke bewaarplaatsen van het Frans Hals Museum. Door de afwezigheid van informatie vanuit de zijde van Hizkia van Kralingen en beperkte informatie van Kortmann kunnen we niet vaststellen dat er afdoende werkende klimaat- pestmanagement- en quarantaine protocollen en protocollen voor het hanteren van objecten aanwezig zijn. Daarnaast heeft Hizkia van Kralingen geweigerd inzage te geven in haar CHV-organisatie. Hierdoor kunnen we alleen een beeld vormen van de collectieveiligheid door af te gaan op de eigen waarnemingen tijdens de visuele inspecties.

Daarbij is onze conclusie (o.a. bij gebrek aan informatie) dat behalve Kortmann geen van de externe depotlocaties de beschikking heeft over een geïmplementeerd en actueel CHV-plan. Met name de afwezigheid van het hebben van een CHV-organisatie leidt tot de advisering om zo spoedig mogelijk alsnog een CHV-plan en implementatie daarvan te realiseren op de locaties en vervolgens te controleren op een effectieve werking daarvan door een externe partij.

4.3 Resultaat risico-inventarisatie per collectielocatie

De volgende ruimtes zijn gedefinieerd: 2 tentoonstellingsgebieden (Hof en Hal), depot Frans Hals Museum, depot Baars, depot Kortmann en depot Hizkia van Kralingen. In alle ruimtes zijn visuele inspecties uitgevoerd waarbij de scenario's per schadefactor zijn nagelopen. Wanneer alle risicoberekeningen bij elkaar worden opgeteld verkrijgt men inzicht per schadefactor en per ruimte hoe groot de risico's zijn. Deze optelsommen zijn hieronder in een dashboard weergegeven:

Ruimte Risico Inventarisatie											
											TOTAAL RUIJTE
	Fysische krachten	Diefstal & Vandalisme	Biologische aantasting	Brand	Water	Straling	Verontreiniging	Dissociatie	Verkeerde temperatuur	Verkeerde relatieve vochtigheid	
Frans Hals Hal EX	29	33	40	39	45	12	16	4	36	27	281
Frans Hals Hof EX	19	15	54	41	51	0	12	12	18	15	237
Frans Hals Depot	84	15	47	52	57	0	34	16	20	31	356
Baars	128	30	64	64	28	8	24	32	55	43	476
Kortmann	33	21	41	36	38	0	36	15	6	11	237
Hizkia van Kralingen	57	18	37	42	25	0	39	0	16	20	254
TOTAAL SCHADEFACTOR	350	132	283	274	244	20	161	79	151	147	

Voor de interpretatie van de geconstateerde risico's is het goed om de volgende punten in ogenschouw te nemen:

- Van alle schadefactoren zijn fysische krachten (objecten die schade kunnen ondervinden door bijvoorbeeld stoten, wrijving, zwaartekracht etc.) statistisch gezien de grootste schadefactor, hier zijn ook de meeste scenario's opgemaakt.
- Bij de impactbenadering is nu alleen gekozen om de impact van de materiaalschade aan het object mee te nemen, er kan ook gekozen worden om de impact vanuit juridische schade, financiële schade, imagoschade en bedrijfsrisico mee te nemen.
- De kleuren in het dashboard dienen als hulpmiddel om direct waar te nemen waar verhoudingsgewijs het grootste risico aanwezig is. Over het geheel kunnen wij op basis van ervaringsgegevens stellen dat behoudens straling de collectiebewaarplassen op alle gebieden aandacht behoeven.

Uit de visuele inspectie en de metingen op het gebied van licht, temperatuur en relatieve luchtvochtigheid tijdens de visuele inspecties kunnen per locatie de volgende deelconclusies getrokken worden:

Frans Hals Hal Expositieruimten

- Er zijn relatief weinig medewerkers aanwezig om het toezicht op de collectie en het gedrag van bezoekers uit te oefenen, waardoor vandalisme mogelijk is.
- De glazen toegangsdeur (die niet door bezoekers gebruikt wordt) is de enige afscheiding tussen een grote tentoonstellingszaal en de buitenlucht, daarbij zijn er grote kieren waarneembaar zodat de ruimte in een constante verbinding met de buitenlucht staat en ongedierte toegang krijgt tot het gebouw en daarmee collectieruimte.
- Het is een slecht geïsoleerd gebouwencomplex waardoor er geen klimatologisch stabiele bewaaromgeving kan worden gecreëerd (veel objecten kunnen erg slecht tegen grote klimatologische schommelingen of schokken waarbij een verkeerde temperatuur en/of relatieve luchtvochtigheid o.a. kan zorgen voor een vervorming van het object). In het najaar is er een hoge RV waarneembaar (uit de gegevens van het Frans Hals Museum zelf), in de zomer een te hoge temperatuur en in de winter een te lage RV.
- Een van de daken van het gebouwencomplex betreft een plat dak, daar stond tijdens de visuele inspectie water op (met als risico lekkage door hemelwater).
- De ruimte achter de achterwand was erg rommelig en bevatte een watervoerende leiding met kraan (risico: lekkage).

Frans Hals Hof Expositieruimten

- In de kelders van het gebouw was veel rommel aangetroffen samen met biologische factoren zoals slakken en spinnen.
- In de aanbouw (voormalige toiletruimte) was plantaardig afval gevonden wat kan dienen als voedingsbodem voor dieren. Daarnaast zorgt de aanbouw ervoor dat het gebouw slechter is geïsoleerd (er hingen flappen voor maar er ontbrak 1 flap).

- In een hal waar ook ontvangsten worden gehouden staan kaarsen (welke in het verleden waren aangestoken, wat leidt tot een brandrisico). Er is tevens geen sprake van een sluitende brandcompartimentering in het gebouw.
- Het zilverwerk in de eerste ruimte van het tentoonstellingsgebied staat in een vitrine waar een constante luchtstroom plaatsvindt (door de kieren), dit leidt ertoe dat het zilver zwart zal uitslaan.
- Er heeft een lekkage plaatsgevonden als gevolg van een niet functionerende hemelwaterafvoer.
- De klimaatapparatuur die in de ruimten staat opgesteld is zeer oud, functioneerde niet altijd en vormt een brandrisico.
- Klimatologisch gezien wordt het doel om tussen 19 en 20 graden Celsius te blijven gedurende het jaar vaak niet gehaald.

Frans Hals Depot

- Toegang tot depot is moeilijk te bereiken: via een smalle trap of via een takel worden objecten omhoog geheven. Hierdoor is veel minder controle over bewegingen dan wenselijk.
- Het depot heeft meerdere trappen wat de kans op fysieke schade doet vergroten.
- Het depot is zeer vol waardoor stellingen te krap zijn ingericht (er ontstaat soms wrijving tussen objecten) en de schilderijenrekken staan te dicht op elkaar voor de werken die nu aan beide zijden worden bevestigd (millimeters afstand tussen lijsten).
- Er is geen quarantaineruimte ingericht waardoor objecten meteen tussen andere collectiestukken worden geplaatst.
- Er is geen compartimentering ingericht waardoor besmetting, vervuiling en brand zich snel kan verspreiden over het depot.
- Er is elektra aanwezig en de servers van de instelling staan in een ruimte in het depot. Dit zorgt voor een brandrisico en is een bron van warmte.
- Er zijn geen verklikkers aanwezig die water kunnen detecteren (er zijn wel watervoerende leidingen en het depot is ingericht onder het dak van het museum).
- Klimatologisch gezien wordt het doel om tussen 19 en 20 graden Celsius te blijven niet gehaald ook de RV met als streefwaarde tussen 45% en 57% wordt gedurende het najaar niet gehaald.

Baars

- De toegang tot de collectie is door de gekozen opslagmethode bemoeilijkt: de collectie is geplaatst in opslagboxen die zijn gestapeld en met een heftruck worden verplaatst.
- De wijze waarop collectie in de opslagboxen is geplaatst is chaotisch waardoor het moeilijk is om een object te vinden, daarnaast staan de objecten vaak niet gezekerd in de opslagboxen waardoor bij verplaatsing van de opslagboxen fysieke schade kan ontstaan.
- De opslagboxen zijn niet luchtdicht maar staan in een verbinding met de loods waarin ze zijn geplaatst tussen boxen van andere (niet museale-collecties) partijen, waardoor dieren toegang kunnen hebben tot de units en of besmetting plaats kan vinden.

- De opslagboxen zijn zelf veelal van hout wat een brandrisico met zich meebrengt en ook het hout is gevoelig aan inert verval met als gevolg vervuiling op de objecten.
- Er is weinig toezicht op de situatie in de opslagboxen, er wordt niet gemonitord op mogelijke biologische schadefactoren en klimaatfactoren.
- De ruimte (loods) staat in een constante verbinding met de buitenlucht door een vaak opengehouden roldeur en aangetroffen gaten in de buitenschil van het gebouw.
- Er is geen brandcompartimentering aanwezig.
- Er zijn in de loods geen rookmelders aanwezig.
- De vloer van zowel de loods als de individuele opslagboxen was er stoffig.
- Enkele verpakkingen waren oververpakt (met veel plakband) waardoor het openen van de verpakking leidde tot risico's van fysische schade aan het object.
- Er is geen UV-werende folie op het glazen dak van de loods aanwezig, bij het openen van de opslagboxen worden werken blootgesteld aan direct zonlicht.
- Enkele objecten waren verkleefd met hun verpakking (het beschilderd oppervlakte van enkele doeken waren ernstig verkleefd met de kartonnen verpakking) als gevolg van een klimatologisch instabiele bewaaromgeving.
- De loods wordt door het glazen dak opgewarmd (broeikaseffect) en er is behoudens gasegestookte warmeluchtblazers geen klimaatbeheerssysteem.
- Objecten staan lang niet altijd op de correcte standplaats (zie de steekproef voor meer informatie).

Kortmann

- De stellingen in het depot bij Kortmann staan erg vol waardoor het lastig is de objecten te hanteren, de papieren objecten in de ladekasten zijn niet beschermd tegen het verplaatsen als gevolg van het open- en dichttrekken van lades, verder zijn de lades soms te vol (waardoor objecten kunnen klemmen).
- De afspraken met de eigenaar van de werken van Verweij (de stichting) zijn zo gemaakt dat zij zelfstandig toegang hebben en werken uit het depot mogen halen of in het depot verplaatsen. Hierdoor is het risico op dissociatie (verlies van context) of vermissing erg groot.
- Het depot is door middel van een hekwerk (dat niet over de gehele hoogte van de ruimte is aangebracht) afgesloten van andere depots in de ruimte. Er is geen afdoende compartimentering ingericht waardoor besmetting, vervuiling en brand zich snel kan verspreiden over de gehele ruimte.
- De ruimte wordt niet afzonderlijk gemonitord op klimaat en biologische schadefactoren, daarnaast was de gemeten relatieve luchtvochtigheid aan de hoge kant (rond 60%), dit is ook hoger dan wat Kortmann zelf als maximaal toegestane RV waarde heeft bepaald.
- De gemeten hoeveelheid licht (bij het aanlaten van de lampen) waren de lux-waarden te hoog (boven 230). Hierbij moet worden aangetekend dat in de ruimte voor een langere periode op de dag wordt gewerkt.
- Er waren watervoerende leidingen aanwezig zonder dat er waterverklikkers in de ruimte zijn geplaatst.

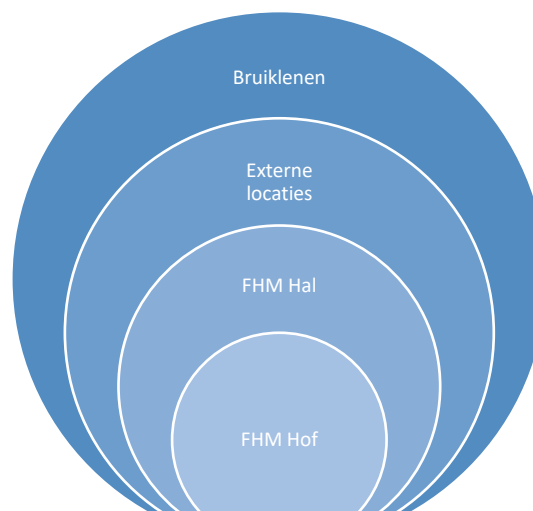
- Het depot en de collectiestukken in het depot waren erg stoffig, de vloer is niet afgewerkt met een coating, evenals de muren en het plafond waardoor betongruis op de werken komt.

Hizkia van Kralingen

- Sommige objecten zijn door hun omvang moeilijk te verplaatsen in de beschikbare ruimte van het depot.
- Enkele verpakkingen waren oververpakt (met veel plakband) waardoor het openen van de verpakking leidde tot risico's van fysieke schade aan het object.
- Enkele objecten waren op een verkeerde wijze tegen elkaar geplaatst waardoor de zwaartekracht ervoor kan zorgen dat een afdruk van het ene object in het andere (of de verpakking daarvan) ontstaat.
- De unit betrof een koelunit voor voornamelijk fotografisch materiaal en is gedeeld met een andere gebruiker (er is een hekwerk tussen de ruimtes in de unit geplaatst), verspreidingsrisico vanuit de andere ruimte in dezelfde unit zoals biologische schadefactoren en vervuiling is groot.
- Er is veel vervuiling aanwezig van een stof met rode kristallen (met name in de buurt van de uitblazers van de klimaatinstallatie).
- In de unit zijn geen rookmelders en blusmiddelen aanwezig en er is wel elektra aanwezig (stopcontacten).
- De gemeten hoeveelheid lichtwaarden waren te hoog met licht aan (boven 350 lux).
- De klimaatinstallatie stuurt op een maximale RV waarde van 64% en maximaal 13,5 graden Celsius. De gemeten waarden waren: 58,7 RV en 16,1 graden Celsius (waarbij de deur kort open is geweest). Deze waarden zijn voor deze type collectie te hoog.

Collectiebeheer

Wat in de risico-inventarisaties opvalt is dat de monitoring van de wijze van collectiebeheer door het Frans Hals Museum per locatie sterk verschilt. Men concentreert zich erg op de beheerstaken in het museumgebouw Hof (daar is ook het voornaamste depot gevestigd) en daarna op Hal. Ten aanzien van het klimaat, CHV, pestmanagement en alle andere aspecten die ook per collectieruimte/ bewaarplaats moet zijn geregeld heeft het Frans Hals Museum weinig tot geen inzicht op de externe depotlocaties. Waar het gaat om bruiklenen hanteert het museum wel bruikleenovereenkomsten maar kan men niet zeggen of per bruikleen vanuit de gemeentelijke collectie ook de gemeente (bij een verzekerde waarde vanaf 5 mln. Euro) op de hoogte gesteld wordt zoals in de beheersovereenkomst is overeengekomen.

Figuur 1: Visueel weergegeven hoezeer het zicht op het beheer van de collectie per locatie steeds minder wordt ten opzichte van het kernbeheer dat op Hof wordt gevoerd.

Collectie dat verder weg wordt geplaatst lijkt hierdoor meer risico te lopen, juist omdat er weinig tot geen inzicht is of de cruciale beheerstaken ook op de externe locaties kunnen worden uitgevoerd / gewaarborgd.

4.4 Resultaat steekproef

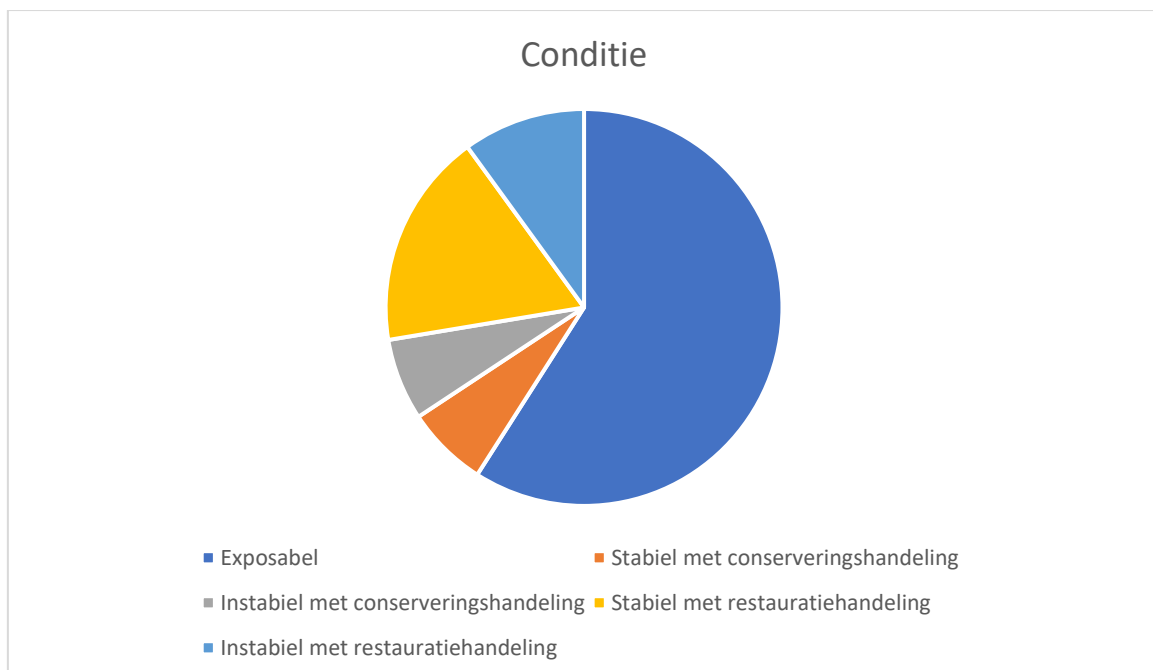
Er zijn drie steekproeven uitgevoerd op drie onderdelen: standplaats, inventarisnummer en conditie. Alle drie de onderdelen moeten zowel in het registratiesysteem van de collectie behorende instelling (TMS) correct voorkomen alsook omgekeerd in de fysieke staat terug te vinden zijn in de collectieruimten.

De drie steekproeven van 86 objecten (waarbij 43 uit de database zijn geselecteerd en 43 aselect ter plaatse gekozen) zijn:

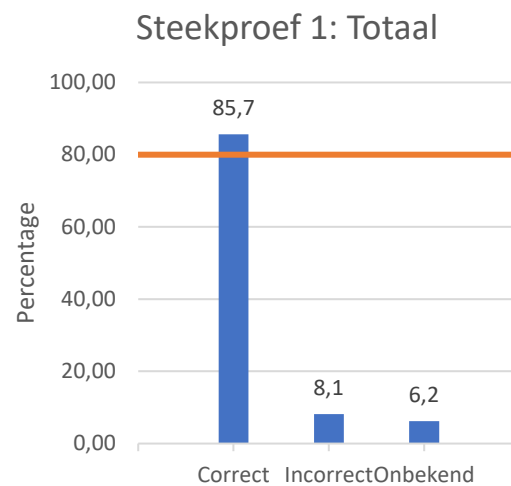
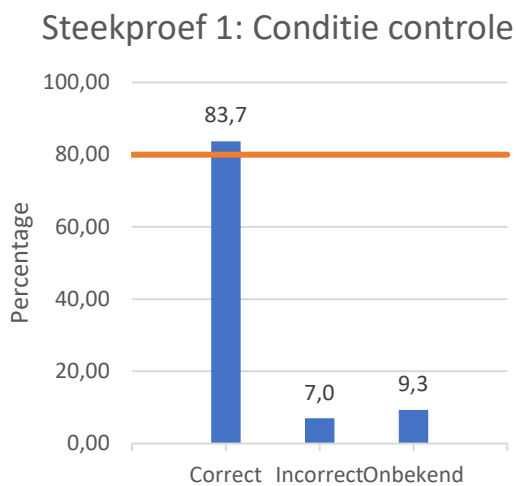
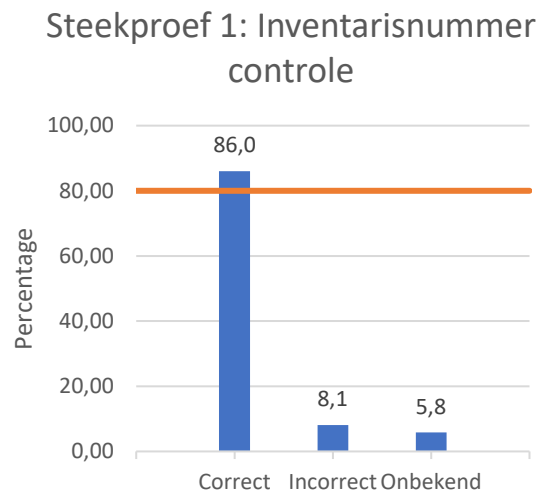
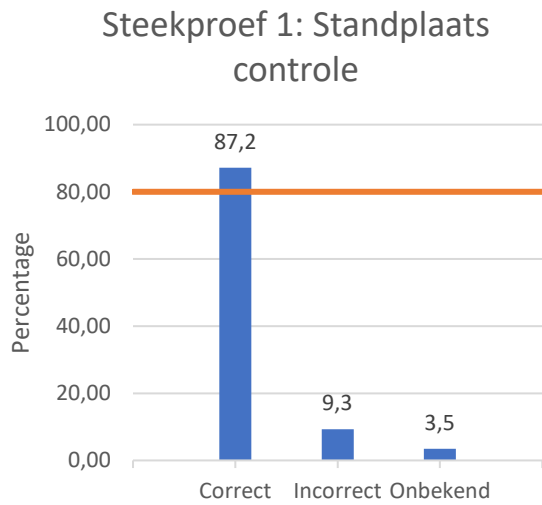
1. Een steekproef over de totale collectie.
2. Een steekproef over de collectie gevestigd in Hof en Hal.
3. Een steekproef over de collectie gevestigd in alle externe depotlocaties.

Een steekproef is geslaagd wanneer over minimaal 80% van de records een positief resultaat is behaald. Bijvoorbeeld: is 81% van de objecten binnen 10 minuten gevonden dan is het oordeel: 'voldoet aan de kwaliteitsnorm' zoals beschreven in *de Inspectie van Rijkscollecties in de praktijk*.

De in de steekproef bekeken collectie is beoordeeld naar conditie en we kunnen concluderen dat de 52% van de bekeken objecten op de externe depotlocaties ten minste een conserverende handeling dient te ondergaan om het exposabel te maken. Van alle bekeken objecten gaat het om 41% die minimaal een conserverende handeling nodig hebben om weer exposabel genoemd te worden.

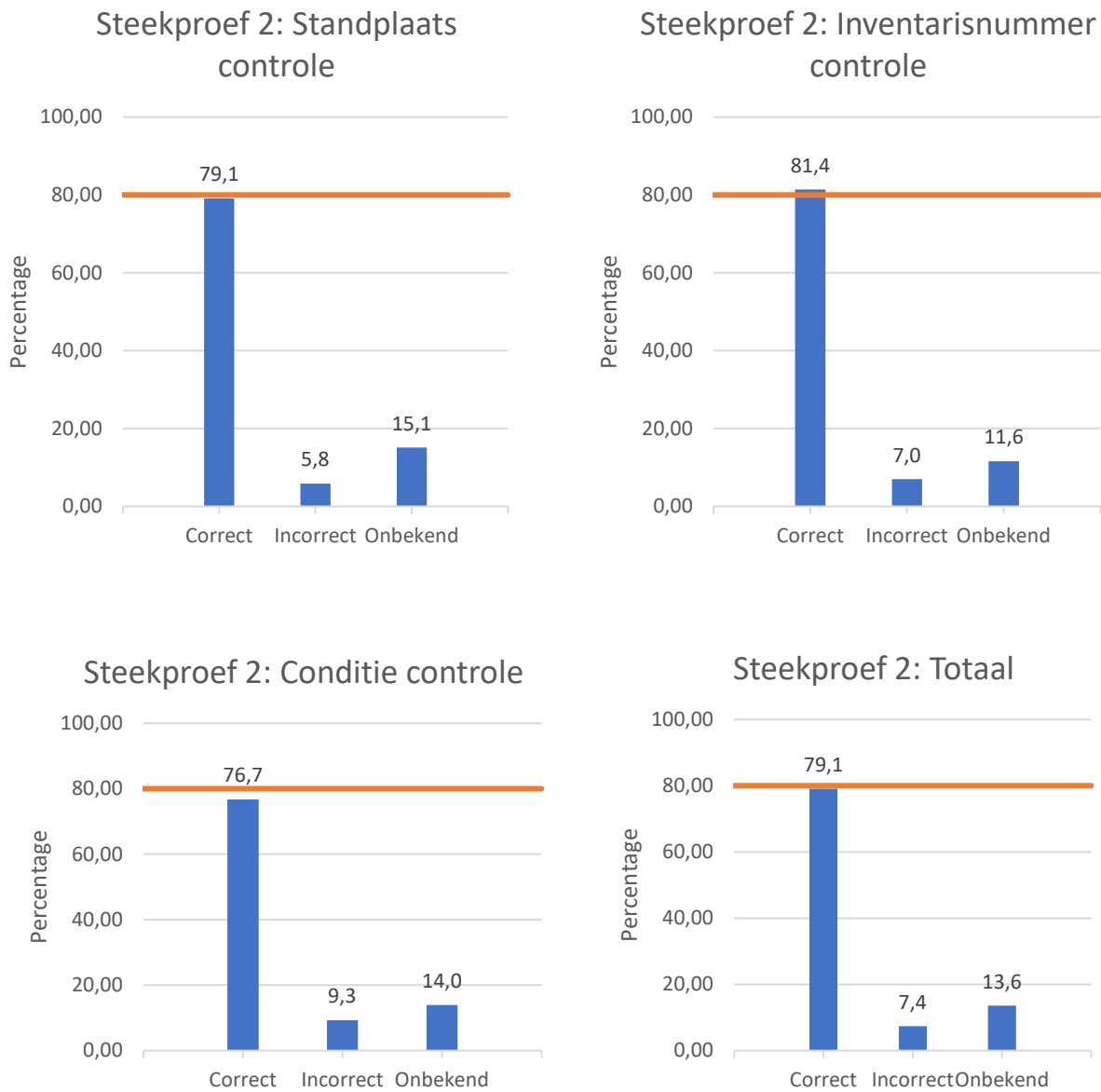

Resultaten steekproef over de totale collectie

De totale steekproef scoort op alle onderdelen boven de 80%, heeft een totaalscore van 88% en voldoet daarmee aan de kwaliteitsnorm.

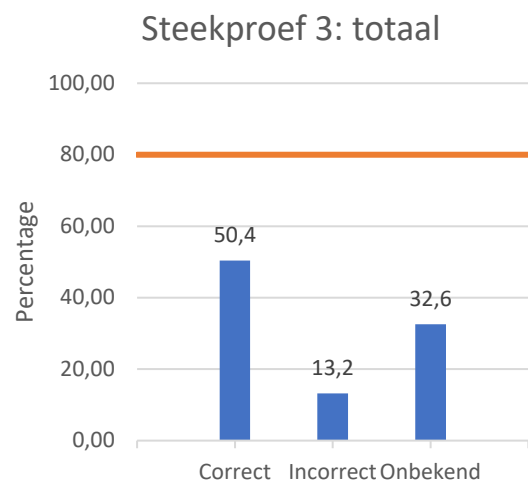
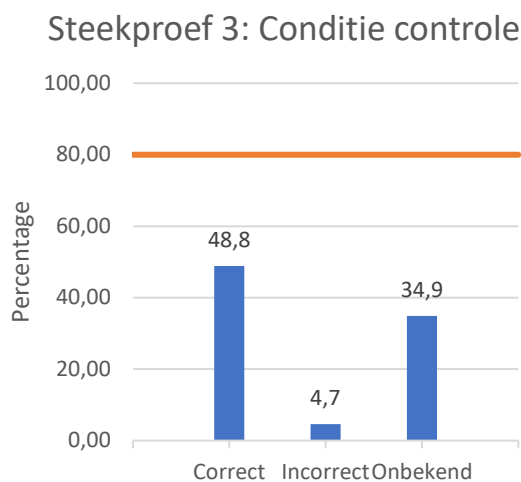
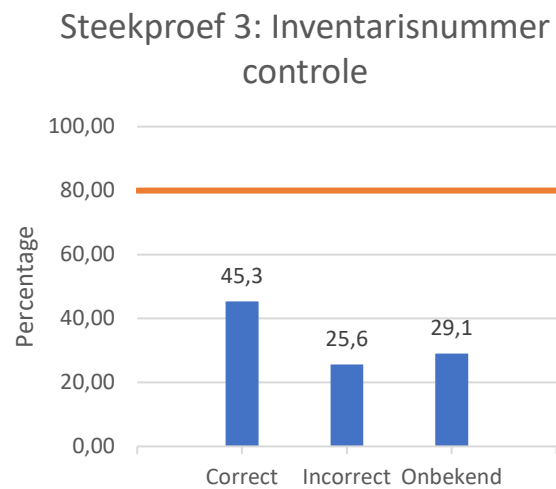
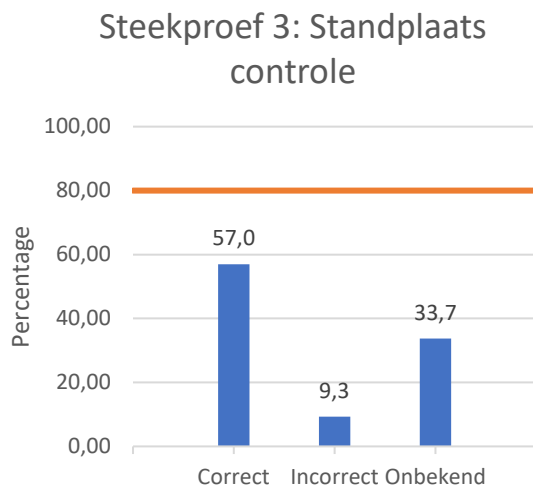
Resultaten steekproef over de collectie gevestigd in Hof en Hal

Niet alle onderdelen scoren boven de 80%, het onderdeel standplaats scoort 79% en het onderdeel conditie scoort 77%. Het totaal van de steekproef scoort 79% en voldoet daarmee niet aan de kwaliteitsnorm.

Resultaten steekproef over de collectie gevestigd in alle externe depotlocaties

Geen enkel onderdeel scoort boven de 80%. Het onderdeel inventarisnummer heeft een score van 45%. Het totaal van de steekproef scoort 50% en voldoet daarmee niet aan de kwaliteitsnorm.

Uit de steekproeven blijkt dat over het geheel genomen de standplaats-, inventarisnummer- en conditie controle voldoet aan de kwaliteitsnorm. Wanneer men inzoomt op Hof & Hal als locaties moeten we constateren dat hier nipt niet wordt voldaan aan de norm en dit beeld verslechtert wanneer men kijkt naar de externe locaties waar men slechts 50% scoort en behoorlijk onder de norm zit. De steekproef ondersteunt de constatering dat hoe verder de collectie van het museum is geplaatst hoe minder zicht er is vanuit het museum op het collectiebeheer daarvan.

5 Conclusie en voorstellen

5.1 Algemeen

In zijn algemeenheid valt te stellen dat het collectiebeheer zowel op organisatorisch vlak door middel van een actualisering van bestaande protocollen en plannen dan wel het wegwerken van registratieachterstanden en het stabiliseren dan wel verbeteren van de conditie van objecten als op het vlak van de locaties voorstellen tot aanbeveling behoeven. Vooraleer de aanbevelingen genoemd worden blikken we eerst terug op de constatering en conclusies zoals tijdens de inspectie zijn gemaakt.

De conclusies vallen uiteen in drie onderdelen:

- veiligheid: van collectie gegeven de collectiebewaarplaatsen;
- vindbaarheid: van collectie en registratieachterstand;
- conditie: van collectie.

Veiligheid

De collectie wordt bewaard onder verschillende bewaaromstandigheden en met een verschillend bewaarregime of collectiebeheer. Op alle depotlocaties is geconstateerd dat er relatief veel collectie in een kleine ruimte aanwezig is waardoor men compromissen moet maken gegeven het depotoppervlak. Deze compromissen komen niet de veiligheid van de collectie ten goede, daar het manoeuvreren in krappe ruimtes doorgaans in een hoger risico op fysieke schade aan objecten.

De klimatologische beheerregimes worden op geen van de externe locaties gemonitord volgens een klimaatbeheersplan en er zijn geen gegevens overhandigd waaruit kan blijken dat de aanwezige collectie veilig en stabiel onder de huidige klimatologische omstandigheden kan worden behouden. Het verkleven van objecten aan de verpakkingsmaterialen op de externe locatie te Baars is een voorbeeld van het gevolg van een voor de collectie langdurig ongunstig klimaatomstandigheid. Er is ook geen pestmanagement plan voor de externe locaties aanwezig waardoor niet duidelijk is hoe en met welk resultaat wordt voorkomen dat de aanwezige collectie wordt beschadigd door bijvoorbeeld insecten of knaagdieren.

Tevens ontbreken er, voor zover ons bekend, werkende CHV-plannen op de externe locaties behalve Kortmann. Het is dus niet duidelijk met welke preventieve maatregelen de externe opslagpartijen zich voorbereiden op calamiteiten en of de risico's tot calamiteiten tot een minimum worden beperkt. Bij een opslaglocatie zoals Baars waarbij zelfs geen brandmeldcentrale aanwezig is leidt dit tot een zeer ernstig risico op het verloren gaan van de gehele collectie tijdens bijvoorbeeld een brandcalamiteit. Ook bij Kortman en Hizkia van Kralingen is het noodzakelijk dat men een geïmplementeerd CHV-plan kan overhandigen en dat deze getoetst wordt door of namens de collectie beherende instantie.

Alle geïnspecteerde locaties laten zien dat hun klimatologische huishouding niet optimaal is: gebouwen zijn niet of slecht geïsoleerd en/ of de klimaatapparatuur functioneert niet voldoende en kan zelfs een brandrisico veroorzaken (locaties van het Frans Hals Museum). In Baars is geen enkele vorm van klimaatbeheersing (anders dan luchtblazers en de gebouwdelen van de loods zelf). In de Vleeshal wordt in de winterperiode geen collectie getoond omdat het gebouw ver beneden de voor erfgoedobjecten acceptabele waarden op het gebied van relatieve luchtvochtigheid en temperatuur is.

De externe depotlocaties zijn erg stoffig waardoor de objecten groot risico lopen op vervuiling (en daarmee dus aantasting van het object). De gemeten luxwaarden waren op alle externe locaties te hoog voor de vastgestelde norm van maximaal 50 lux.

De risico's op fysieke schade zijn in het Frans Hals Museum door de wijze waarop objecten omhoog moeten worden getakeld of via een smalle trap boven moeten komen om in het depot te worden geplaatst of via een takel én een trap om naar het restauratieatelier te komen aanwezig. In de externe bewaarplaatsen is vooral de gekozen opslagmethode bij Baars een risico tot fysieke schade (in opslagboxen die opgestapeld worden zonder dat alle objecten goed gezekerd zijn).

Vindbaarheid

De steekproef heeft uitgewezen dat met name bij de externe depotlocaties de collectie niet fysiek terug te vinden was vanuit de geregistreerde waarden in het TMS registratiesysteem of dat andersom de gevonden objecten niet terug te vinden waren in hetzelfde systeem. Daar komt bij dat door de collectie zo verspreid te plaatsen in externe bewaarlocaties, waarbij je in het geval van Baars opslagboxen moet laten afstapelen voordat je erbij kan, en in het geval van een medegebruiker zoals de Stichting Verweij, het essentieel is dat er een sluitende registratie gevoerd wordt.

In de steekproef kwam naar voren dat van 26% de standplaats niet goed was beschreven in het registratiesysteem. De onvindbaarheid leidt behalve tot mogelijke vermissingen ook tot mogelijke fysieke schade. Er moeten immers veel objecten verplaatst worden bij het zoeken naar het juiste object en iedere verplaatsing betekent een risico op schade.

Conditie

De conditie van de objecten die we tijdens de inspectie zijn tegengekomen is in het depot en de op de zalen van het Frans Hals Museum doorgaans goed bevonden. In de externe opslaglocaties (en dan met name bij Baars) is deze door de instabiele en niet correct beheerde omgeving niet goed. Zo'n 52% van de objecten die tijdens de steekproef zijn beoordeeld moet ten minste een conserverende handeling ondergaan.

Voorbeelden van ernstige vervuiling door stof vanuit de betonnen omgeving (Kortmann), klimaatinstallatie (Hizkia van Kralingen) en houten opslagboxen in een niet geconditioneerde omgeving (Baars) zijn aanwijsbare oorzaken (naast de schade die door fysieke krachten is veroorzaakt).

5.2 Beheersovereenkomst

In de beheersovereenkomst worden een aantal zaken afgesproken, ten aanzien van het beheer van de collectie constateren wij het volgende:

- onder begripsbepaling wordt uitgelegd dat het bewaren staat voor het op verantwoorde wijze opslaan van werken in een ruimte die aan de vereiste (museale) normen voldoet. De normstelling hebben we samen met de ‘Gedragslijn voor museale beroepsethiek’ verantwoordt en op basis daarvan moet men concluderen dat het bewaren van de collectie niet voldoet aan de vereiste (museale) normen waar het gaat om de externe depotlocaties Baars en Hizkia van Kralingen en slechts ten dele op de locatie Kortmann en de eigen locaties Hof en Hal;
- de registratieachterstand van de collectie is niet geheel weggewerkt en de achterstand in conditie van de collectie is niet verbeterd. De toegezegde nulmeting die ook weer zou dienen als basis voor de definitieve kostenraming is niet uitgevoerd;
- er is geen nieuw depot gerealiseerd;
- objecten die een verzekerde waarde hebben van 5 mln. Euro of meer worden in geval van het geven in bruikleen aan derden niet gemeld aan de gemeente of wordt door de gemeente vooraf toestemming gegeven. Tevens wordt de gemeente niet altijd meteen in kennis gesteld van schade of verlies aan of van een object uit de gemeentelijke collectie (waarbij het onduidelijk is hoe de definitie “aanzienlijke schade” waarna de gemeente moet worden geïnformeerd moet worden geïnterpreteerd).

5.3 Voorstel verbetering

Naar aanleiding van de inspectie stellen wij voor het Frans Hals Museum en haar locaties voor dat:

1. De registratieachterstand weg te werken zodat een compleet en actueel beeld van de collectie ontstaat (incidentele opgave). Vervolgens adviseren wij ook in de organisatie te borgen dat een nieuwe registratieachterstand kan worden voorkomen (structurele borging).
2. Bij het wegwerken van de registratieachterstand moet ook de conditie van alle objecten in het registratiesysteem worden bijgewerkt waarna een eventueel herstel van de conditie kan worden bepaald (incidentele opgave).
3. CHV-plan en organisatie van het Frans Hals Museum wordt vernieuwd en door een externe partij wordt getoetst op effectiviteit (incidentele opgave). Vervolgens adviseren wij dat het CHV-plan jaarlijks in relatie tot geconstateerde (bijna)incidenten en evaluaties van jaarlijkse oefeningen op managementniveau wordt geëvalueerd (structurele borging).
4. Een scholingsagenda wordt opgesteld op basis van geïdentificeerde competenties die in de organisatie op het gebied van collectiebeheer aanwezig moeten zijn. De scholingsagenda moet zijn voorzien van een geoordeelde budgettering en jaarlijks naar behoefte worden bijgesteld (structurele borging).

5. Een quarantaineprotocol wordt opgesteld en een quarantaineruimte wordt aangewezen die voldoende is toegerust op het kunnen functioneren als quarantaineruimte en in ieder geval potentiële besmettingen voorkomt (incidentele opgave).
6. Een integraal pestmanagementplan wordt opgesteld waarin alle vormen van pestmonitoring wordt opgenomen en waar de periodieke resultaten worden vastgelegd in rapportages. De rapportages worden voorzien van een actieplan op het gebied van pestmanagement (er is altijd een nieuwe actie voorzien in de vorm van continue monitoring) (structurele borging).
7. De afspraken zoals vastgelegd in de beheersovereenkomst tussen gemeente en museum op het gebied van meldingen / toestemming in geval van uitgaande bruiklenen met een waarde van meer dan 5 mln. Euro of voor langer dan 1 jaar en hoe de meldingsstructuur verloopt in geval van verlies of aanzienlijke schade om te zetten in werkafspraken die periodiek worden geëvalueerd (structurele borging).
8. Een stakeholdersanalyse wordt gemaakt waarin een overzicht staat welke externe partijen een belang hebben bij het te voeren collectiebeheer (zoals bruikleengevers, eigenaren, wetgevers, verzekeraars). De stakeholderanalyse zou de communicatieafspraken/ verwachtingen met de betreffende stakeholders moeten bevatten in geval van een verlies of schade aan objecten. Deze stakeholdersanalyse zou periodiek moeten worden geëvalueerd (structurele borging).
9. Het museum en/ of de gemeente de locaties van het Frans Hals Museum door een expert laat controleren of zij voldoen aan het bouwbesluit, waarbij met name gelet wordt op de brandcompartimentering en vluchtroutes (incidentele opgave).
10. In het CHV-plan wordt opgenomen hoe te handelen in het geval een object mogelijk toxische stoffen bevat (zoals kwik in een kwikspiegel) en moet worden beredderd (incidentele opgave).
11. De ruimtes in de kelders en aanbouwen van het Frans Hals Museum locatie Hof schoon te (laten) maken om mogelijke voedselbronnen voor dieren weg te nemen (incidentele opgave). Vervolgens zouden deze ruimtes opgenomen moeten worden in het schoonmaakplan en de pestmonitoring.
12. De aanbouw met toiletunit op locatie Hof te verwijderen of beter te isoleren in verband met het houden van een goed klimaatbeheer en voorkomen van vervuiling dan wel biologische aantasting (incidentele opgave).
13. Het toezicht op locatie Hal in de vorm van fysieke aanwezigheid van beveiligingsmedewerkers te vergroten om gedrag van bezoekers positief te beïnvloeden (structurele borging).
14. De glazen toegangsdeur op locatie Hal beter te vervangen door een volledig sluitende deur of beter te isoleren (incidentele opgave).
15. Een klimaat simulatie uit te laten voeren voor de locaties Hof en Hal om te bezien welke gebouwaanpassingen dan wel klimaatbeheerinstallaties en protocollen nodig zijn om de gewenste klimaatwaarden te halen (incidentele opgave).
16. Een inspectie uit te laten voeren naar de hemelafwateringskanalen van locaties Hof en Hal en waar nodig te laten verbeteren en onderhoud naar de hemelwaterafvoerpunten periodiek in te plannen (structurele borging).

17. Watervoerende leidingen die niet meer gebruikt worden af te laten sluiten op locatie Hal (achter de achterwand) om mogelijke lekkages te voorkomen (incidentele opgave).
18. De klimaatinstallaties in Hof en Hal worden vervangen in verband met werkzaamheid en mogelijke brandrisico's. Het vervangen van de klimaatinstallaties zou na het uitvoeren van een klimaatsimulatie moeten worden overwogen om te bezien of, waar en welk type klimaatbeheerinstallatie gewenst is (incidentele opgave).
19. De vitrines waar zilverwerk in wordt tentoongesteld dan wel bewaard luchtdicht worden gemaakt ten einde mogelijke degradatie zoveel mogelijk uit te stellen (incidentele opgave).
20. Depotlocaties minder compact worden ingericht (te vol staan), er brandcompartimentering komt in de depotlocaties, er waterverkliekers worden geplaatst (zogenaamde cavia's), verplaatsing van de ICT-ruimte buiten het depot, andere logistieke toegang wordt gecreëerd en een andere logistieke verbinding met het restauratieatelier. De huidige logistieke toegangen middels smalle trappen en/ of takels zou het liefst door ruime liften vervangen worden. Ook de klimatologische omstandigheden zijn (ondanks de isolatie) op de zolders van het gebouw voor een goed collectiebeheer niet optimaal (incidentele opgave en structurele borging).

Ten aanzien van de externe opslaglocaties adviseren wij het volgende:

1. Onderzoek in samenhang met de depotlocaties van het Frans Hals Museum of een alternatieve bewaarlocatie van de collectie mogelijk is, zodanig dat de volledige collectie onder de voor de collectie optimale en veilige bewaarcondities kan worden bewaard en ontsloten.
2. De achterstanden in registraties op alle externe depotlocaties op korte termijn in te lopen om een volledig overzicht te krijgen over de staat van de collectie waarna eventueel een reconditionerings-/ herstelplan van de collectie kan worden gemaakt.
3. De externe opslaglocatie Baars verdient urgente aandacht gezien de risico's die zijn gedetecteerd, ons advies is om alle tekortkomingen op het gebied van brandveiligheid, klimaatbeheersing, pestmanagement en fysieke krachten op de kortst mogelijke termijn weg te nemen omdat er risico's zijn op een snellere vorm van degradatie van de collectie dan vooraf door collectiebeheerder en eigenaar waarschijnlijk is aangenomen of geaccepteerd.
4. Dat alle externe opslaglocaties de collectiebeheerder voorzien van dagelijkse actuele data ten aanzien van het klimaatbeheer van de specifieke bewaarplaatsen van de collectie van het Frans Hals Museum.
5. Dat alle externe opslaglocaties voorzien zijn van een werkend en actueel CHV-plan en organisatie, dit door een externe deskundige partij laten controleren in samenhang met het CHV-plan van de collectiebeheerder. Het feit dat collectie is ondergebracht op een externe opslaglocatie neemt niet weg dat ook deze collectie in de scope van het CHV-plan en organisatie van de collectiebeheerder moet passen.
6. Dat de externe opslaglocaties de collectiebeheerder voorzien van periodieke verslagen en rapportages ten aanzien van het pestmanagement op de locaties. Daarnaast adviseren wij om ten minste jaarlijks een evaluerend overleg/ rapportage te voeren over de staat van het collectiebeheer op de externe locaties.

7. Nieuwe afspraken te maken met de stichting Verweij ten aanzien van het beheer over de collectie op de externe opslaglocatie Kortmann. De afspraken zouden duidelijke antwoorden moeten bieden op de vragen: wie heeft er toegang en wie is geautoriseerd objecten te hanteren, verplaatsen dan wel van de locatie mee te nemen en hoe wordt dit gecommuniceerd met de collectie beherende instantie?
8. De externe opslaglocaties Kortmann en Hizkia van Kralingen waren erg stoffig, bij eerstgenoemde komt dat voornamelijk door het kale beton en bij laatstgenoemde door het uitblazen in de ventilatiebuizen. Advies is om de ruimtes stofvrij te maken om vervuiling te voorkomen.
9. Er zijn hoge lux-waarden gemeten, advies is om de lampen op de externe locaties (met name Hizkia van Kralingen) te vervangen door lampen die minder lux produceren. Dit in samenhang met het feit dat op beide locaties voor uren achtereen gewerkt wordt (en er dus lampen aan staan).
10. De klimaatwaarden op alle externe locaties voldeden niet aan de klimaatwaarden zoals de collectiebeheerder deze (intern) heeft gesteld en waren niet optimaal voor de te beheren collectie op het moment van inspectie. Advies is om de klimaatbeheersing- monitoring en sturing op de externe locaties te verbeteren.
11. Op de locatie Hizkia van Kralingen was in de unit geen rookmelder waargenomen. Deze zou gezien de aanwezigheid van elektra alsnog geplaatst moeten worden.
12. Op de externe opslaglocaties zijn objecten vaak nogal strak geplaatst en is er beperkte manoeuvreerruimte mogelijk. Advies is om de collectie op de externe opslagplaatsen te herschikken dan wel (deels) te herplaatsen op andere locaties.